

ὄλη του ἢ ἀξία ἴσα ἴσα εἶναι νὰ μπορῆ νὰ πλανᾷ τὸ λαό, μὲ χοντρές, κούφιες φράσεις κ' ἀκατανόητες ρητορείες,—ἢ κοινὴ αὐτὴ γνώμη θ' ἀπαιτοῦσε ἀμέσως ἀμέσως νὰ πάψη πὰ ὁ μανταρινισμὸς στὴν ἐπίσημη γλώσσα πὺν γράφονται οἱ νόμοι, καὶ νὰ καθιερωθῆ ἡ ἀπλή μας δημοτικὴ γλώσσα πέρα πέρα, γιὰ νὰ μποροῦν ὅλα τὰ ζητήματα νὰ ξεκαθαριστοῦν μέσα στὴν ἴσια, τὴ σταρότη λαϊκῆ ἔκφραση. Ἔτσι, μαζί μὲ ἄλλα, κ' ἡ ἀγωνία κ' ἡ τυραννία τῆς ἀμφιβολίας γιὰ κάθε φράση τῆς καθαρευουσιάνικης νομοθεσίας μας, θὰ ἔπαυε μιὰ γιὰ πάντα, καὶ θὰ μποροῦσε ὁ καθένας δαβάζοντας ἓνα Νόμο, νὰ καταλαβαίνει «τί λέει», πρῶτα γιὰ τὴν ὥρα ἀγνωστο στὴν Ἑλλάδα.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

ALBERT SAMAIN

ΚΑΠΟΙΑ ΣΠΕΡΝΑ....

Κάποια σπερνὰ παίρνουν ψυχὴ, μουσικὴς, γιούλια καὶ κρῖνα. Γλυκεῖς μετάνοιες πόθο ἀγνό γύρου τ' ἀγέρι ὑφαίνει. Καὶ μ' ἀναστέναγμα βαθὺ στὰ χεῖλη πάει καὶ βγαίνει τὸ μυστικὸ τῆς πύδ κλειστῆς καρδιάς κ' ἀργοπεθαίνει. Κάποιες βραδυὲς παίρνουν ψυχὴ, μουσικὴς, γιούλια καὶ κρῖνα. Σὰν κόρη τρυφεροῦ κρηδοῦς γυρνᾷ τὰ βράδια ἐκεῖνα.

Κάποιες αὐγούλες διάφανες, πὺν ρόδα ἔχουν στεφάνι, σκιρτάει ἡ ψυχὴ σὰν τὰ νερὰ στὰ βράχια πὺν κυλᾷνε. Ἐντὸς μου σήμαντρα οὐρανῶν Πασχαλιῶν χτυπᾷνε. Πνέμα καὶ σάρκα ἀμόλευτα κ' ὁ πειρασμὸς μακρῶν ναι. Τυχαίνει κάποια τέτοια αὐγὴ μὲ ρόδινο στεφάνι. Πὺν σὰν παιδάκι ἀξέγνωστο νὰ περπατῶ μὲ κάνει.

Κάποιες ἡμέρες θλιβερές: Βαρεῖά ποῦν ἡ καρδιά μου. Γνωρίστηκε! Σ' ὅ,τι ἔμαθε κάθεται θρονασμένη: Τῆς ζωῆς μου οἱ πύδ γλυκὲς στιγμὲς—Σκηνὴ ξεθωριασμένη πὺν μιὰ θεατρίνα τραγουδαὶ κουρέλια στολισμένη—τέτοιες ἡμέρες θλιβερὲς ποῦναι βαρεῖά ἢ καρδί μου Γέρος χιλιόχρονος σκυφτὸς τραβᾷ θωρῶντας χίμου.

Εἶναι νυχτιὲς πὺν ἓνας βραχνᾶς μὲ πνίγει τρομερὸς! Φτάνει ἡ ψυχὴ στὸ τέλος, πὰ τῆς γνώσης: καὶ προβάλλει, κρεμνέται ἀγνή μὲς τοῦ ἄπειρου τὴν παγωμένη ἀγκιλή, τρέμει στὴν πνοὴ τῆς ἄβυσσος, καὶ πίσω στρέφει πάλι. Τέτοιες νυχτιὲς πὺν ἓνας βραχνᾶς μὲ πνίγει τρομερὸς τυλίγομαι στὸν ἦσκιο μου: Φαντάζω σὰ νεκρὸς!

Σύρα

ΛΑΥΡΑΣ

Μὴ θαρρῆτε πὺν ἓνας γλωσσικὸ ζήτημα εἶναι ζήτημα γλωσσικὸ. Τὸ γλωσσικὸ τὸ ζήτημα εἶναι ζήτημα ἠθικὸ. Τὴν ψυχὴ μας νὰ βάλουμε σὲ τάξη, βάζουμε σὲ τάξη καὶ τὴ γραμματικὴ μας.

Ψυχάρης

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΚΟΥΠΡΗΝ

ΝΑΥΤΙΑΣΗ

Τὰ νερὰ τοῦ λιμανιοῦ εἶταν λερὰ καὶ πράσινα καὶ πέρα στὸν ὀρίζοντα, ὁ κάβος, πὺν σὰν δρεπάνι ἀπὸ ἄμμο ἔσκιζε τὴ θάλασσα, εἶχε χρῶμα ἀπαλὸ μενεξεδέμιο. Γύρω-γύρω στὸ μῶλο ἐμύριζε ψαρίλα κ' ἄρμη καὶ πίσσα. Ἦταν κοντὰ στίς ἔξι τὸ βράδι.

Στὸ κατάστρωμα χτύπησε τὸ τρίτο κουδούνι. Ἦ σφυρίχτρα τοῦ βαποριοῦ ἐβοῦίζε πάλι βραχνά, σὰν ἀπὸ κρουολόγημα, μὴ μπορώντας νὰ βγάλει ἓναν σωστὸν ἦχο. Ἐπὶ τέλους σὰ νὰ μπόρεσε νὰ βῆξει καὶ ἄρχισε νὰ μουγκρίζει μὲ μιὰ βαθεῖα καὶ δυνατὴ φωνή, πὺν ὅλο τὸ μεγάλο θαπόρι ἔτριζε στὰ σκοτεινὰ του βάθη.

Ἐμοῦγκριζε δυνατὰ κ' ἀτέλειωτα. Οἱ γυναῖκες πᾶνω στὸ κατάστρωμα ἔπιαναν τ' αὐτιά τους μὲ τίς ἀπαλάμες, γελούσαν κ' ἔσκυβαν τὰ κεφάλια τους μισοκλείνοντας τὰ μάτια. Ἐκεῖνοι πὺν μιλούσαν, φώναζαν μ' ὄλη τους τὴ δύναμη, κ' ὡς τόσο θαρροῦσες πὺν μόλις κινοῦν τὰ χεῖλια καὶ χαμογελοῦν. Κι' ὅταν τὸ θαπόρι ἔπαψε νὰ σφυρίζει, ὅλοι ἔνοιωσαν κάποιο ξαλάφρωμα καὶ μιὰ ἰσχυρὴ εὐθυμία, ὅπως συμβαίνει πάντα τίς τελευταῖες στιγμὲς, σὰ θὰ φύγει τὸ θαπόρι.

— Χαίρετε, λοιπόν, σύντροφε, Ἑλένη, — εἶπεν ὁ Βασιουτίνσκου. — Τώρα θὰ σηκώσουν τὴ σκάλα. Ἐγὼ φεύγω.

— Χαίρετε, ἀκριβέ μου, — εἶπεν ἡ Τράβην, σφιγγοντας τὸ χέρι του. Σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα, γιὰ ὅλα. Στὸν κύκλο σας ξαναγεννιέται ἡ ψυχὴ τοῦ ἀθροῦπου.

— Σᾶς εὐχαριστῶ, ἀγαπητή. Μᾶς δευερμάνατε. Πρέπει νὰ ξέρετε πὺν ἐμεῖς εἴμαστε πότερο ἄνθρωποι τῆς θεωρίας, βιβλιοφάγοι. Ἐσεῖς ὅμως σὰ νὰ μᾶς ραντίσατε μὲ τὸ νερὸ τῆς ζωῆς.

Ὁ Βασιουτίνσκου τῆς τίναξε δυνατὰ τὸ χέρι, λὲς κ' ἦταν ἀντίλα, καὶ κατὰ τὴ συνήθειά του ἔσφιξε δυνατὰ τὰ δάχτυλά της, τόσο, πὺν ἐκείνη πόνεσε ἀπ' τὸ σφιξιμὸ τῆς δεργέτας της.

— Ὡς τόσο δε φεβάσατε τὴ φουσκοθαλασσιά; δὲ σᾶς ζαλίζει τὸ θαπόρι; τὴν ἀρώτησε. Κοντὰ στὸ Τραχανοῦτ θὰ σᾶς κουνήσει: λιγάκι, φροντίστε ὅμως νὰ ξαπλωθῆτε ἀπὸ κορὶς στὴν καμπίνα καὶ θὰ τὴν περάσατε θαυμάσια. Στὸ σύζυγο καὶ ἀφέντη σας χαρετισμούς. Πὲς τε του πὺν ὅλοι ἦμας ἀνυπόμονα περιμένουμε τὸ βιβλιαράκι του. Ἄν δὲν κατορθώσουμε νὰ πὺν βγάλουμι' ἐδῶ, τὸ τυπώνουμε στὸ ἐξωτερικὸ... Νοσταλγεῖτε, ἔ; τὴν ἀρώτησε κατόπι, κρατώντας ἀκόμη τὸ χέρι της καὶ μὲ χαϊδευτικὴν οἰκειότητα κοιτάζοντας τὴν μαργιόλικα στὰ μάτια.

Ἦ Ἑλένη γιμογέλασε.

— Ναί. Ἔτσι λιγάκι.

— Ἔτσι, ἔτσι. Ἐγὼ τὸ βλέπω, Μήπως εἶναι χωρᾶτά; Δέκα μέρες δὲν εἰδοθήκατε! Λοιπόν, addio, mio carissimo amico. Σ' ὅλους τοὺς γνωστούς τῆς Γιάλτας πέτε τοὺς χαρετισμούς μου. Εἰστε, μὰ τὸ θεό, θαυμάσιος ἄνθρωπος. Χαίρετε. Στὸ καλό.

Ὁ Βασιουτίνσκου κατέβηκε στὴν προκυμαία καὶ στάθηκεν ἐκεῖ ἀκριβῶς ἀντίκρου στὴ θέση πὺν σκεπόντανε ἢ Ἑλένη ἀκουμπισμένη μὲ τὰ χέρια στὴν πλευρὰ τοῦ βαποριοῦ, τὴν καμωμένη ἀπὸ ὀξυά. Ὁ ἀγέρας ἐφοῦ-

σκωνε τὴ σταχτιά πελερίνα του κ' αὐτός, ἀψηλός καὶ λιγνός, μὲ τὴ λιγνὴ γενναϊάδα καὶ τὰ μακριά, ψαριά μαλλιά, εἶχε στὸ ἔξωτερικό του κατὶ καλόκαρδο καὶ τὸ κομικὰ πολεμόχαρο, πού ἐθύμιζε τὸ Δονκιχώτη, ντυμένο μὲ τὴ μόδα τῶν ριζοσπαστῶν τοῦ 70.

Ὅταν ἡ Ἑλένη, κοιτάζοντάς τον ἀπὸ πάνω ὡς κάτω, συλλογίστηκε τὴν ἀπειρὴ ἀγαθότητα καὶ τὴν παιδικὴ ἀγνότητα τῆς ψυχῆς τοῦ κάτω γελοίου αὐτοῦ ἀνθρώπου, ὅταν θυμήθηκε τὰ μακριὰ χρόνια πού εἶχε κάνει στὰ κάτεργα, τὰ ὅσα ὑπέφερε, τὴν ἀκαταπόνητη, ἀτσάλεινία του θέληση στὴ δουλειά, τὴν ἀπειρή του πίστη στὸ γρήγορο ξεσκλάβωμα, τὴ μεγάλη του ἐπιρροή στὴ νεολαία—ἔνοιωσεν ὅτι μέσα στὴν κομικὴν ἐκείνη σιλουέτα ὑπῆρχε κατὶ ἀφάνταστα πολῦτιμο, κατὶ γκαρδιακὸ καὶ ὠραῖο. Ὁ Βασιουτίνσκυ ἦταν ὁ πρῶτος ὁδηγὸς αὐτηνῆς καὶ τοῦ ἀντρα της, στὸ ἐπαναστατικὸ στάδιο. Καὶ τώρα ἤμογελώντας του ἀπὸ ψηλά καὶ χαιρετώντας ὀλοένα μὲ τὸ κεφάλι της, λυπήθηκε πού δὲν τοῦ φίλησε τὸ χέρι ὅταν τὴν ἀποχαιρετοῦσε καὶ δὲν τὸν ὠνόμασε δάσκαλο. Καὶ φανταζόταν τὴν ταραχὴ τοῦ καυμένου.

— Ἔτοια, φώναξαν ἀπὸ κάτω.

— Σηρώστε τὶς σκάλες, ἀπάντησαν ἀπὸ τὸ βαπόρι.

Ἀκούστηκαν σφουρίγματα.

Δυὸ ἐργάτες, μὲ μαβιὲς μπλουζες, σήκωσαν πάνω στοὺς ὤμους τοὺς τὶς σκάλες καὶ τὶς ἔφεραν παραπέρα. Κάτω ἀπ' τὸ βαπόρι κατὶ ἄρχισε ν' ἀφρίζει καὶ νὰ κοχλάζει.

Κάτω στὴν προκυμαία περνοῦσε μιὰ λεροπρόσωπη, κουρελοντυμένη κοπέλα, μ' ἓνα πανέρι λουλούδια, πού τὰ διαλαλοῦσε σὰ ζητιάννα.

— Ἀφέντη, ἀγοράστε λουλουδάκια!

Ὁ Βασιουτίνσκυ διάλεξ' ἓνα μικρὸ μπουκετάκι ξεβαμένες βιολέττες καὶ τὸ πέταξε ἀπάνω στὸ βαπόρι. Τὸ χέρι του πήρε τὸ καπέλλο ἐνὸς κυρίου, πού ταραγμένος ἀπ' τὸ ξαφνικὸ, γύρισε κ' ἐζήτησε συγγνώμη. Ἡ Ἑλένη ἔσκυψε καὶ πήρε τὰ λουλούδια καὶ χαμογελώντας στὸ Βασιουτίνσκυ τᾶγγιξε μὲ τὰ χεῖλιά της.

Τὸ βαπόρι, ὑπακούοντας στὰ σφουρίγματα καὶ στὴ βία τῶν ναυτῶν, φτύνοντας ἀπ' τὰ πλευρὰ ἀφρισμένα νερά, ξεκόλλησεν ἀπ' τὴν προκυμαία. Κ' ἔτσι πού τραβοῦσε προσεχτικῶς, ἔμοιαζε σὰ μεγάλο γνωστικὸ ζῶο, πού ξέρει τὴ δύναμὴ του καὶ μᾶζι τὴ φοβᾶται καὶ γιὰ τοῦτο τραβάει πλάγια καὶ σιγά ὥσπου νὰ βγεῖ στὸ πλάτος, ὅπου θὰ μπῆσει νὰ κινήθῃ ἐλεύθερα. Γιὰ πολλὴ ὥρα ἀκόμα ἡ Ἑλένη ἔβλεπε τὸν Βασιουτίνσκυ, πού τὸ κεφάλι του ξεχώριζε ἀπάνω ἀπ' τὰ γειτονικά κεφάλια. Ἐκεῖνος ὀλοένα καὶ ρυθμικὰ ἔβγαζε καὶ ξαναφοροῦσε τὸ ἀπάξιμο καπέλλο του. Ἡ Ἑλένη ἀπαντοῦσε στὸ χαιρετισμὸ του, κουνώντας τὸ μαντήλι της. Ἀγάλια-γάλια οἱ ἄνθρωποι πάνω στὴν προκυμαία χάθηκαν σὲ μιὰ σκοτεινὴ πυκνὴ μάζα, ἀπάνω ἀπ' τὴν ὁποία σαλεύονταν τὰ μαντήλια, οἱ ὀμπρέλλες καὶ τὰ καπέλλα, σὰν μπουλούκια πεταλοῦδες πολὺχρωμες.

Στὴ Γιάλτα τώρα, μὲ τὴν πασχαλιτικὴ σαίζόν, μαζεύονταν πλῆθος ξένων καὶ γιὰ τοῦτο τὸ βαπόρι εἶχε πολλοὺς ἐπιβάτες. Ἡ ταρατσα τῆς πλώρης, οἱ διάδρομοι πού χώριζαν τὶς καμπίνες, τὰ καθίσματα κ' οἱ καμαρέδες τῶν σαλονιῶν ἦταν καταφορτωμένα ἀπὸ ἐπι-

βάτες. Ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἔβλεπες στιβαγμένα δέματα, μπαούλα, ρούχα. Ἄκουες ὀχληρὲς καὶ πληχτικὲς φωνὲς βυζιανόρικων παιδιῶν καὶ τὴ γενικὴ στενοχώρια καὶ τὸ σφίξιμο τὸ κάνανε πιὸ βαρετὸ οἱ καμαρότοι, τρέχοντας ἀπάνω κάτω καὶ σπρώχοντας τὸν ἓνα καὶ τὸν ἄλλο δίχως αἰτία. Οἱ γυναῖκες, ὅπως κάνουν συχνὰ σὲ μέρη πού μαζεύεται κόσμος, ἐφλυαροῦσαν ὧρες ὀλάκαιρες, ἐκεῖ ἀκριβῶς ὅπου ἡ κίνηση καὶ τὸ κοσμομάζημα ἦταν περισσότερο, στὶς πόρτες καὶ στοὺς στενοὺς διαδρόμους, ἐμποδίζοντας τὴν κίνηση καὶ μὴ δίνοντας στὸν κόσμῳ τόπο νὰ περάσει. Ἦτανε δύσκολο νὰ φαντασθεῖ κανεὶς πὼς θὰ ἤθελε βουλευθεῖ τόσοσ κόσμος. Ὅστόσο γλήγορα κάτω ὅλα βολεύτηκαν καὶ μπήκαν σὲ τάξη, ἔτσι, πού ὅταν τὸ βαπόρι ἔφτασε πρὸς τὴ μέση τοῦ λιμανιοῦ καὶ ξέθαυρα πρὸς ἄρχισε νὰ πλεῖ μ' ὅλη του τὴ δύναμη, ἡ ἔξεδρα εἶχε σχεδὸν ἀδειάσει.

II

Ἡ Τράβην στεκόντανε πάνω στὴν πρόμνη κ' ἐκοίταζε πίσω στὴν πόλη, πού ἐφευγεν ἄσπρη, ξαπλωμένη στὶς πλαγιὲς τῶν βουνῶν, πού ἀνηφορίζανε στεφανωμένες ἀπὸ ὀγκλωτερές, λιγνές, κολώνες. Τὸ μάτι ξεχώριζε καθαρὰ ἀκόμα τὸ μέρος ὅπου τὰ θαυγώλαζα νερά τῆς θάλασσας ἔσμιγαν μὲ τὴ λερὴ ριχὴ προαινάδα τοῦ λιμανιοῦ. Βαθεῖα στὴν ὄχθη ὑψώνονταν σὰν γυμνὸ δάσος οἱ καπνοδόχες καὶ τὰ κατάρτια τῶν καραβιῶν. Ἡ θάλασσα φούσκωνεν ὀλοένα. Κάτ' ἀπ' τὸν ἔλμα ἔβραζε τὸ νερὸ σὰν ἄσπρο ἀφρισμένο γάλα καὶ μακριά, πίσω ἀπ' τὸ βαπόρι, σερνότανε, ἀνάμεσα στὸ γαλάζιο πλάτος, ἓνα φειδωτὸ, στενὸ, πρᾶσινο δρομαλάκι. Ἄσπροι γλάροι, ἀγάλια καὶ βαρεῖα κουνώντας τὰ φτερά τους, πετοῦσαν ἀπάνω ἀπ' τὸ βαπόρι, τραβώντας κατὰ τὴν ἀερογιαλιά.

Τὸ βαπόρι δὲν κουνοῦσ' ἀκόμα, ὡστόσο ἡ Ἑλένη, πού δὲν πρόκανε νὰ φάει στὴν πόλη κ' ἤθελε θιαστικὴ μὲ τὴν ιδέα πὼς θὰ προφτάσει νὰ φάει στὸ βαπόρι, ἔνοιωθε πὼς τῆς κόπηκ' ἡ ὄρεξη. Κι ἐπέθηκε λοιπὸν κάτω στὶς καμπίνες καὶ ζήτησ' ἀπ' τὴν καμαριέρα νὰ τῆς δώσει ἓνα κρεβάτι. Θεέος ὅμως δὲν εἶχαν μείνει καθόλου ἀδειανές. Κόκκινη ἀπὸ τὴν ντροπὴ, τόσο γιὰ τὸν ἑαυτὸ της ὅσο καὶ γιὰ τὴν ἄλλη, ἔβγαλ' ἀπ' τὸ πορτιανὲ της καὶ μὲ ταραχὴ ἄπλωσε στὴν καμαριέρα ἓνα ρούθλι. Ἐκείνη ἀρνῆθηκε.

— Τί κάνετε, δεσποινίς! ἐγὼ μὲ μεγάλη μου εὐχαρίστηση, μὰ ξέρετε, δὲν ἔχει, μὰ τὸ θεὸ, οὔτε μιὰ δεσοῦλα. Καὶ τὴ θέση τὴ δική μου ἀκόμη τὴν εἶχα δώσει σὲ μιὰ κυρία. Ἄμα φτάσουμε στὴ Σεβαστούπολη, θὰ εἶμαστε πιὸ εὐρύχωρα.

Ἡ Ἑλένη ἀνέθηκε πάλι στὸ κατάστρωμα. Ὁ δυγχιτὸς ἀγέρας πού φυσοῦσε ἀντίκρου στὸ βαπόρι κολνοῦσε τὸ ρούχο γύρω στὰ πόδια της καὶ τὴν ἀνάγκαζε νὰ σκύβει καὶ νὰ πᾶνει μὲ τὸ χέρι τὴν ἄκρη τοῦ καπέλλου της.

Ὁ λοστρόμος, ἓνας γέρος κοντός, μὲ κόκκινη μῦτη, δίδανε στὴ δεξιὰ πλευρὰ τῆς πρόμνης ἓνα χάλκινο, στρογγυλὸ ἐργαλεῖο, μὲ ρολοὶ καὶ δείχτη. Στ' ἄριστερὸ τοῦ χέρι κρατοῦσε ἓνα κουβάρι ἄσπρο καλοκλωσμένο σπάγγο, κανονικὰ τυλιγμένο, πού τελείωνε σ' ἓνα χάλκινο μακρὸν δράμι. Μόλις τὸ καλοβίδωσε, ξετύλιξε τὸ σπάγγο γλήγορα-γλήγορα καὶ πέταξε τὸ δρᾶ-

μι μακριά, πίσω, εκεί που ανοίγονταν κάτω απ' τὸν ἔλικα τὸ πρασινόλευκο δρομαλάκι. Στὴ λιγνή μακριὰ καμπύλη πού χάραξε στὸν ἀέρα τὸ δραμάκι τὸ χάλκινο σφυρίζοντας καὶ στὴ γληγοράδα τοῦ ξετυλίγματος τοῦ κουβαριουῦ μέσ' απ' τὰ χέρια τοῦ λοστρόμου καὶ πρῶτ' απ' ὅλα στὴν ἀφροντισιά πὸν ἦταν ζωγραφισμένη στὸ πρόσωπό του, ὅταν τὰκίαν' ὄλ' αὐτά, ἡ Ἑλένη ἔνοιωθε ὅλη τὴν ξεχωριστὴ φινέτσα πὸν δείχνουν σὲ κάθε τους κίνημα οἱ θαλασσινοί. Γιὰ τὰ τέτοια μικροπράματα εἶχε πολὺ παρατηρητικὸ τὸ βλέμμα.

Ἦστερα, ὅταν πιά τὸ δραμάκι χάθηκ' απ' τὰ μάτια της, βουτώντας στὰ νερά, ὁ λοστρόμος ἔδεσε τὸν κρῖκο πὸν κρατοῦσε στὰ χέρια του, απ' τὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ σπάγγου στὸ βιδομένο ἐργαλεῖο.

— Τ' εἶν' ἐτοῦτο; ρώτησε ἡ Τράβην.

— Δρομόμετρο! εἶπεν ὁ γέρος θυμωμένος.

Μὰ μόλις ἔστρεψε κ' εἶδε τὸ γλυκὲ, παιδιάτικο πρόσωπό της, ἐσυνέχισε πὸν τρυφερά:

— Εἶναι δρομόμετρο, δεσποινίς. Πάει νὰ πῆ τὸ δραμάκι ἐκεῖ κάτω γυρνάει, γιατί βλέπετε εἶναι χαμωμένο απ' τὰ πλάγια σὰ μὲ φτερουγάκια καὶ γιὰ τοῦτο γυρνάει. Κ' ἐδῶ πέρα γυρνάει ὁ δείκτης. Πὸν λές, ἐμεῖς, κοιτᾶμε τὸ δείκτη καὶ ξέρουμε πόσα μίλια πήγαμε. Γιὰτὶ ὥσπου νὰ κρυβεῖ αὐτὸς ὁ γιαιλὸς κ' ὥσπου νὰ φανεῖ ὁ ἄλλος ξημερώνει. Αὐτὸ τὸ λέμ' ἐμεῖς δρομόμετρο, δεσποινίς.

Ἡ Ἑλένη εἶχε δυὸ χρόνια πὸν παντρεύτηκε. Ὅσο συχνὰ οἱ ξένοι τὴν ἔλεγαν δεσποινίδα κ' αὐτὸ πότες τὴν ἐκολάεινε καὶ πότες πάλι τῆς ἔκανε κακό. Καὶ στ' ἀλήθεια ἡ Ἑλένη ἔμοιαζε δεκαοχτώχρονη κοπέλλα μὲ τὴ λιγνή καὶ λυγρὴ κορμοστασιά της, μὲ τὰ μικρὰ στήθια καὶ τὴ λιγνὴ μέση, μὲ τὸ ἀπλὸ ἄσπρο καὶ κάπως κτριναρίκι κοστούμι της καὶ τὸ φτηνὸ ἐγγλέζικο ψάθινο καπέλλο, μὲ τὸν κατηφεδένιο φώγγο.

Ὁ βοηθὸς τοῦ πλοιάρχου, ἕνας νέος μελαχρινός, κοντόπαχος, πλατύστερνος, μὲ χοντρά πόδια, ντυμένος μὲ κοντὸ ἄσπρο κλειστὸ σακάκι μὲ χρυσὰ κουμπιά, ἦρθε νὰ ἐπιθεωρήσει τὰ εἰσιτήρια. Ἡ Ἑλένη τὸν εἶχε παρατηρήσει μόλις ἔμπαινε στὸ βαπόρι. Στεκόντανε τοῦτος ἐκείνη τὴ στιγμὴ απ' τὴ μιά μεριά τῆς σκάλας καὶ μαζί του ἕνας μούτσος, μαθητὴς ναυτικῆς σχολειοῦ, λιγνὸ, λυγρόκορμο παιδαρέλι, σβέλο σὰ νέα μαϊμούδα. Κ' οἱ δυὸ τους στεκόντανε κ' ἀκολουθοῦσαν μὲ τὰ μάτια ὅλες τὶς γυναῖκες π' ἀνεβαῖναν στὸ βαπόρι, κάνοντας εὐθυμοὺς μορφασμούς, κουνώντας τὸ κεφάλι καὶ γνέφοντες πονηρὰ ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου μὲ τὸνα μάτι.

Ἡ Ἑλένη τὰ εἶχε ἀπὸ μακριὰ παρατηρήσει ὄλ' αὐτά. Αὐτὴ συχαινότανε τρομερὰ τὰ τέτοια ἀνατολτικὰ ὄμορφα πρόσωπα, σὰν ἄξαφνα τὸ πρόσωπο αὐτοῦνοῦ τοῦ βοηθοῦ τοῦ πλοιάρχου, πὸν ἐφαίνετο πὸς ἦταν Ρωμηὸς, μὲ κάτι χέλια, πὸν δὲν καλοέλειναν, μὲ τὸ μαθὶ απ' τὸ ξουράφισμα καὶ τὴν πικνὴ βλάστηση πηγούνη, μὲ τὰ λιγνὰ μουστάκια στριμμέν' ἀπάνω σὲ δυὸ δαχτυλιδάκια καὶ μὲ τὰ μαυροκάστανα μάτια πὸν μοιάζανε σὰν καλοκαθουρντισμένους σπόρους καφέ καὶ πὸν ἔδειχναν ὅλο μιὰν ἀδυναμία, σὰν χαμένα σὲ ἐρωτικὴν ἔκσταση, δίχως καμὴν ἔκφραση μέσα τους. Μὰ τῆς Ἑλένης τῆς φαίνονταν κάπως ταπεινωτικὸ νὰ περάσει σὲ τέτοιες περιστάσεις πλάγι ἀπὸ ἄγνωστους ἄντρες μὲ κατεβασμένα τὰ μάτια, κοκκινίζοντας καὶ νὰ καμῶνεται πὸς δὲ νοιάθει τίποτα. Καὶ γι' αὐτὸ, ἀναβαῖνον-

τας τὴ σκάλα, τὴν ὥρα πὸν ὁ θαλασσινὸς αὐτὸς καὶ μιὰ γρηά, πὸν ἔφερε βαρεῖα δυὸ μπόγους στὰ χέρια της, τῆς εἶλιν κόψει τὸ δρόμο, γύρισε ἀκατάδεχτα στὸν νικηφόρο μελαχρινὸν καὶ εἶπε μὲ τόνο, πὸν μιλάει κανεὶς σὲ ἀργοκίνητο ὑπρέτη:

— Κάντε τὸν κόπο νὰ παραμερίσετε.

Καὶ μὲ εὐχαρίστηση εἶδε πὸς τὸ λεβέντικο χαμόγελο ἔσβησε σὲ μιὰ στιγμὴ στὸ πρόσωπό του, μπροστὰ στὴν τολμηρὴ καὶ περιφρονητικὴ της παρατήρηση κ' ἄμέσως μὲ ταραχὴ καὶ δίχως τσακίσματα ὁ θαλασσινὸς θιάστηκε νὰ παραμερίσει.

Καὶ τώρα, ζυγώνοντας τὴν Ἑλένη, πὸν στεκόνταν' ἀκουμπισμένη στὸ πλευρὸ τοῦ καταστρώματος καὶ δίνοντας της τὸ εἰσιτήριο, ἀφοῦ τὸ εἶχε ἐπιθεωρήσει, ὁ θαλασσινός, ἄγγιξε μὲ τὰ ζεστά του δάχτυλα τὴν ἀπαλάμη της, ἀφίνοντας ξεπίτηδες—ἡ Ἑλένη τὸ πρόσεξε καλὰ—τὸ χέρι του στὸ δικό της γιὰ ἕνα τέταρτο τοῦ δευτερόλεπτου περισσότερο απ' ὅ,τι χρειάζονταν. Καὶ ρίχνοντας μιὰ ματιά στὴ βεργάτα της μ' ἕνα πονηρὸ χαμόγελο καὶ μὲ τὴν εὐγένεια ἀνθρώπου τοῦ καλοῦ κόσμου, ὁ θαλασσινὸς ρώτησε:

— Συγγνώμη. Μοῦ φαίνεται πὸς ταξιδεύετε μαζί μὲ τὸ σύζυγό σας;

— Ὁχι, εἶμαι μόνη, ἀποκρίθηκε ἡ Ἑλένη κ' ἐγύρισε νὰ δεῖ τὴ θάλασσα.

Τὴν ἴδια στιγμὴ θνοιωσε μιὰ σκοτοδίνη, γιατί τῆς φάνηκε πὸς τὸ κατὰστρομα κάτω απ' τὰ πόδια της ἦταν πολὺ ὀλιγο στερεὸ καὶ τὸ κορμί της παραπολὺ ἀλαφρὸ. Βιάστηκε νὰ κάτσει στὸ πλαγινοῦ κάθισμα.

Ἡ πολιτεία μόλις ἄσπριζε στὸ βάθος μὲ κάποιαν ἀπόγνωση χρυσῆς σκόνης γύρω της καὶ ἦταν ἀδύνατο νὰ πιστέψει κανένας πὸς ἔτσι, ὅπως φαίνονταν, ἦταν φτειασμένη ἀπάνω σὲ βουνό. Ἄριστερὰ ἐσέονταν ἀπαλὰ κ' ἐχάοντο στὴ θάλασσα ὁ γιαιλός, χαμηλός, ἀμμιώδης καὶ σὰν τριανταφυλλένιος.

III

Ὁ βοηθὸς τοῦ πλοιάρχου πέρασε κάμποσες φορὲς πλάγι της, πρῶτα-πρῶτα μοναχὸς του κ' ὕστερα μὲ κάποιον φίλο του, θαλασσινὸ ἐπίσης, μὲ ἄσπρο κλειστὸ σακάκι καὶ χρυσὰ κουμπιά. Κι' ἀγκαλιὰ δὲν τὸν κοίταζε κοθόλου, ὥστόσο ἔνοιωθε ἐκείνη πὸς κάθε φορὰ περνώντας, ὁ θαλασσινός, ἔστριβε τὸ μουστάκι του καὶ τὴν κοίταζε πολὺν καιρὸ μὲ τὸ προβατισίον βλέμμα τῶν μαύρων του ματιῶν. Μιά φορὰ μάλιστα τὸν ἄκουσε πὸν ἔλεγε, ἀρκετὰ δυνατὰ ὥστε νὰ τὸν ἀκούσει κ' αὐτή:

— Διάβολε! Νὰ γυναῖκα! Ἔτσι, καταλαβαίνω!.....

— Ἀλήθεια, κομματάκι! εἶπεν ὁ ἄλλος.

Ἡ Ἑλένη σηκώθηκε μὲ σκοπὸ ν' ἀλλάξει θέση καὶ νὰ κάτσει κάπου ἀντίκρου. Μὰ τὰ πόδια της δὲν τὴν ἔκουσαν καὶ πολὺ κ' ἀθελά της ἔκλινε νὰ πέσει. Ἐκεῖ, κοντὰ της στεκόντανε μιὰ πωξίδα, πὸν τὴν εἶχανε γιὰ ρεζέρβα, τυλιγμένη σὲ λινοῦ πανί. Μόλις μόλις κατῶρθωσε νὰ πιαστεῖ απ' τὴν πωξιδ' αὐτήνα. Τότες μόλις ἔνοιωσε πὸς τὸ βαπόρι ἔκνουσε στὰ γερά. Μὲ πολλὴ δυσκολία μπόρεσε νὰ συρθεῖ ὡς τὴν ἄλλη πλευρὰ τοῦ καταστρώματος καὶ νὰ ξεπλωθεῖ σ' ἕνα κάθισμα.

Σκοτείνιαζε. Ψηλά, ἀπάνω στὸ κατάρτι, ἄφηθε μοναχικὴ μιὰ κίτρινη ἠλεκτρικὴ λαμπίτσα. Τὴν ἴδια ὥρα

πέρα-πέρα σ' ὄλο τὸ βατόρι ἀναψαν τὰ φῶτα. Ἡ γυάλινη ταρατσούλα, ἀπὸν ἀπ' τὸ σαλόνι τῆς πρώτης θέσης καὶ τὸ καπνιστήριο ἔλαμψαν ἡμερὰ κ' ἀναπαυμένα μέσα στὸ φῶς.

Πάνω στὸ κατὰστρομα ἔγινε ξάφνου δροσιά. Δυνατὸς ἀγέρας ἐφυσούσε πρὸς ἐκείνη τὴ μεριά, ὅπου καθότανε ἡ Ἑλένη. Μικρές, ἀρμυρές σταλαματιές κάπου-κάπου φτάναν' ὡς ἐκεῖ, ράντιζαν τὸ πρόσωπὸ τῆς κ' ἀγκίζαν τὰ χεῖλια τῆς. Μὰ ἐκείνη δὲν ἤθελε νὰ σηκωθεῖ.

Ὅλο τὸν καιρὸ ἔνοιωθε τὸ βάσανο ἐνὸς συχαμεροῦ γαργαλισματος στὸ στήθος καὶ στὸ στομάχι, κάνοντας τὸ μέτωπό τῆς νὰ κρυώνει καὶ τὸ στόμα τῆς νὰ γοιμίζει ἀραιωμένο σάλιο. Τὸ κατὰστρομα ἀργὰ-ἀργὰ σηκωνόντανε ἀπὸ τὴ μύτη ψηλὰ κ' ὕστερα σταματοῦσε σὲ μιὰ στιγμή ἀναποφάσιστης ἰσορροπίας καὶ ξανάπεφτε ξαφνικὰ μὲ γρηγοράδα, γιὰ νὰ χτυπήσει πάνω στὰ κύματα καὶ νὰ ξανασηκωθεῖ. Κ' ἐφαινότανε πὼς τὸ βατόρι ἀνάσαινε θαθεῖα καὶ φούσκωνε κ' ἀδειάζε ἀνάλογα μὲ τὶς κινήσεις του. Ἡ Ἑλένη τότε ἔνοιωθε τὸ κορμί τῆς νὰ βαρύνει καὶ νὰ σφίγγεται πάνω στὸ κάθισμα, τότε πάλι τῆς φαινότανε πὼς γίνετ' ἀλαφριά κ' εὐκολοσάλευτη. Κι' αὐτὲς οἱ ξαφνικὲς καὶ δίχως τέλος ἀλλαγές, ἦτανε ἓνα βάσανο, πὸν παρόμοιο δὲν εἶχε ὑποφέρει στὴ ζωὴ τῆς.

Ὁ μυαλὸς κ' ἡ πολιτεία χάθηκαν πρὸ πολλοῦ. Τὸ μάτι ἐλεύθερα, χωρὶς νὰ τύχει κανένα ἐμπόδιο, μπορούσε νὰ πιάσει τὸν κύκλο, ὅπου ἔσμιγεν ἡ θάλασσα μὲ τὸν οὐρανὸ. Μακριὰ τρέχανε, σὲ γραμμὲς ἀκάνονιστες, ἄσπρα ἀρνάκια καὶ κάτω, πλάγι στὸ βατόρι, τὰ νερὰ ἀνασαλεύονταν κ' ὑψώνονταν ἀπάνω ἀπὸ γλυστεροῦς λάκκους κ' στριφογύριζαν σὲ ἄσπρα, ἀφρισμένα ὄστρακα.

— Παρντόν, μαντάμ, ἄκουσ' ἡ Ἑλένη πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι τῆς μιὰ φωνή.

Γύρισε καὶ εἶδε πάλι τὸν ἴδιο μελαχροινὸ δοητὸ τοῦ πλοιάρχου. Τὴν κοίταξε μὲ γλυκὰ σβυσμένα μάτια, πὸν ἔλκωναν κ' ἔλεγε:

— Μὲ συχωρεῖτε, πὸν ἐπιτρέπω στὸν ἑαυτὸ μου νὰ σᾶς πῶ μιὰ συμβουλὴ. Μὴν κοιτᾶτε κάτω, ἔτσι εἶναι χειρότερα, αὐτὸ προξενεῖ τὴ ζάλη. Καλλίτερα φροντίστε νὰ κοιτᾶτε κάπου σ' ἓνα ἀκίνητο σημεῖο. Λόγου χάριν κοιτᾶξτε ἓνα ἄστρο. Καλλίτερα ἀπ' ὅλα θὰ εἶναι νὰ ξαπλωθῆτε.

— Σᾶς εὐχαριστῶ, δὲ θέλω τίποτα, εἶπε ἡ Ἑλένη καὶ τοῦ γύρισε τὸ πρόσωπο.

Μὰ ἐκεῖνος δὲν ἔφευγε κ' ἐξακολουθοῦσε μὲ μιὰ φωνὴ παρακαλεστικὰ καὶ τρυφερή, ὅπου ἀντηχοῦσε ὁ συνειθισμένος τόνος τοῦ ξεγελαστοῦ:

— Μὲ συχωρεῖτε, παρακαλῶ, πὸν σᾶς πλησιάζω χωρὶς νὰ ἔχω τὴν τιμὴ... Μὰ μοῦ φαίνεται τὸ πρόσωπό σας πολὺ γνωστό. Ἐπιτρέψατέ μου νὰ μάθω, δὲν ταξιδεύατε ἐσεῖς μαζί μας, στὸ περασμένο ταξίδι, ὡς τὴν Ὀδέσσα; Ἄ... μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ κάτσω;

— Σᾶς εὐχαριστῶ,—εἶπε κείνη καὶ σηκώθηκ' ἀπ' τὴ θέση τῆς χωρὶς νὰ τὸν κοιτάξει στὸ πρόσωπο.— Ἔστε πολὺ ὑποχρεωτικός, μὰ σᾶς τὸ λέγω ἀπὸ μπροστά: ἂν μιὰ φορὰ ἀκόμα δοκιμάσετε νὰ μοῦ προτείνετε τὶς συμβουλὲς καὶ τὶς ἐκδουλεύσεις σας, ἐγὼ, φτάνοντας στὴ Σεβαστούπολη θὰ τηλεγραφήσω στὸ Βασίλειο Ἐδουάρδοβιτς νὰ σᾶς πετάξουν ἀπ' τὴν ὑπηρε-

σία τῆς Ρωσικῆς Ἐταιρείας Ἀτμοπλοίας καὶ Ἐμπορίου. Τ' ἀκούσατε;

Ἐἶπε τὸ πρῶτο ὄνομα πὸν τῆς ἦρθε στὸ στόμα. Ἦταν αὐτὴ παλιὰ ξεκαρδιστικὴ μέθοδος, πὸν μ' αὐτήνα ἔφευγε κάποιος ἓνας ἀπ' τοὺς φίλους τῆς ἀπ' τὴν κατὰδίωξη ἐνὸς μυστικοῦ ἀστυνόμου.

Ἡ Ἑλένη τὴν μεταχειρίστηκε τὴ μέθοδο κάπως ἀσυναίσθητα, μὰ ἡ δοκιμὴ εἶχε καταπληχτικὴν ἐπιτυχία. Ὁ Ρωμηὸς σηκώθηκε βιαστικὰ ἀπ' τὸ κάθισμα, ἀνασήκωσε τὸ ἄσπρο πηλίκιο κ' ἐκείνη εἶδε κάτω ἀπ' τ' ἀδύνατο φῶς, πὸν ἔφεγγε ἀνάμεσ' ἀπ' τὸ παραθύρι τοῦ σαλονιοῦ, τὸ πρόσωπό του κατακκόκινο.

— Γιὰ τὸ θεό... Μὴ μὲ παρεξηγεῖτε... Στὴν τιμὴ μου... Δὲν ξέρω, τί σᾶς πέρασ' ἀπ' τὸ μυαλό; Μὰ τὸ θεό!...

Τὴν ἴδια ὅμως στιγμὴ τὸ κατὰστρομα, πὸν κατέβαινε γλυστερώντας, ἔκλινε ξαφνικὰ πλάγια, ἀριστερὰ κ' ἡ Ἑλένη θάπεφτε χωρὶς ἄλλο ἂν ὁ θαλασσινὸς δὲν τὴν ἔπιαν' ἐπαδέξια καὶ ντελικάτα ἀπ' τὴ μέση. Στ' ἀγκάλιασμα αὐτὸ δὲν ὑπῆρχε καθόλου προμελέτη καὶ γιὰ τοῦτο ἐκείνη γύρισε καὶ τοῦ εἶπε ἀρκετὰ τρυφερά:

— Σᾶς εὐχαριστῶ. Ἀφήστε μ' ὅμως, εἶμαι καλά. Ἐκεῖνος ἔφερε τὸ χέρι στὸ πηλίκιο, εἶπε τὸ θαλασσινὸ «ἔχει!» κ' ἔφυγε βιαστικὰ.

Ἡ Ἑλένη σκόλλωσε στὸ κάθισμα, ἀκούμπισε μὲ τὶς παλάμες στὴ ράχη του καὶ σκιδόντας τὸ κεφάλι ἀνάμεσα στὰ μπράτσα τῆς ἔκλεισε τὰ μάτια. Ὁ θαλασσινὸς γιὰ μιὰ στιγμὴ τῆς φάνηκε ὄχι μόνον ἀκίνδυνος μὰ καὶ γελοῖος καὶ ἄθλιος φοβιστάρης. Θυμήθηκε κάτι ἀνόητα τραγουδάκια πὸν τραγουδοῦσε ὁ ἀδερφὸς τῆς ὁ Ἀρχάδης, ὁ φοιτητῆς, ὁ «τρελλὸς φοιτητῆς», ὅπως τὸν ἔλεγαν στὸ σπῆτι τους. Τὸ τραγοῦδι ἔλεγε γιὰ κάποια κυρία πὸν ταξίδευε στὴν Ὀδέσσα μὲ τὸ βατόρι, γιὰ τὴ φουρτούνα πὸν ξέσπασε ξαφνικὰ καὶ γιὰ τὴ ναυτίαση.

Μὰ ἦταν ὁ πλοίαρχος καλὸς.

Μέσ' στὴν καμπίνα του τὴν πήρε,

Τῆς εἶπε νὰ πλαγιάσει ἐκεῖ.

Καὶ τὸν κοροῦ νὰ ξεκουμπώσει,

Τί ὄμορφα καὶ τί λαμπρὰ!...

Θυμήθηκε καὶ τὸ μοτίβο καὶ τὸ σοβαρὸ μακροῦλο πρόσωπο τοῦ Ἀρχάδη καὶ τὰ τσακίσματά του θὲν πρόσφερε τὰ λόγια τοῦ τραγοῦδιου. Ἄλλη φορὰ ἡ ἐνθύμηση αὐτὴ θὰ τὴν ἔκανε νὰ γελάσει, μὰ τώρα αὐτὴ ἔνοιωθε μιὰν ἀδιαφορία γιὰ τὸ καθετί. Ὅλα στὸν κόσμον τῆς φαινότανε πληχτικὰ, ἀδιάφορα, βαρεῖα. Γιὰ νὰ δοκιμάσει τὴν κατὰστασὴ τῆς θυμήθηκε ξεπίτηδες τὴν Βασιουτίνσκυ καὶ τὸν κύκλο του, θυμήθηκε τὸν ἄντρα τῆς, θυμήθηκε πὼς δοῦλενε στὴ γραφομηχανὴ ἀντιγράφοντας τὰ ἔργα του, πράγμα πὸν τοῦ ἄρεσε πολὺ, πῆγε ὁ νοῦς τῆς στὴ συνάντησή τους, πὸν μὲ τόση χαρὰ τὴν ἐπρόσμενε τόσον καιρὸ καὶ πὸν τόσο ζωντανὴ καὶ γλυκεῖα τῆς φαινότανε ἐκεῖ κάτω στ' ἀκρογιάλι. Μὰ τοῦ κάκου. Ὅλα τῆς φαινότανε τώρα χλωμά, κάπως μακρινὰ κ' ἀδιάφορα καὶ τίποτε δὲν τὴ συγκινοῦσε. Σ' ὄλο τῆς τὸ κορμί καὶ σ' ὄλη τῆς τὴν αἰσθησι, ἔμενε κ' ἐκυριαρχοῦσε βαρεῖα, ἐρεθιστικὴ κ' ἀδύναμη μισολιγοθυμία. Ὅλο τῆς τὸ δέσμα ἀπ' τὸ κεφάλι τῆς ὡς τὰ πόδια ἦταν περιχυμένο ἀπὸ ἰδρώτα πὸν κολλοῦσε τὰ ρούχα στὸ κορμί τῆς. Δὲ μπορούσε

νά σφίξει σὲ γροθιά τὰ ὑγρά καὶ μισοπεθαμένα δάχτυλά της, τόσο ἦταν θρεγμένα κ' ἀδύναμα. Τῆς φαίνονταν πὼς ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή κόντευε νὰ τῆς ἐρθεῖ τέλεια λιγοθυμιά καὶ λησμονησιά. Καὶ μὲ φόβο περιμένε τὴ στιγμή αὐτή.

Κι' ἄξαφνα ὅλα τῆς φάνηκαν θολὰ καὶ πράσινα, τὸ ἐρεθιστικὸ γαργάλισμα ἔφτασ' ὡς τὸ λαϊμὸ της, ἔνοιωσε ἔν' ἀδύναμο σπαρτάρισμα τῆς καρδιάς, κάπου βαθεῖα, σάμπως μὲς στὴν κοιλιά της. Μόλις πρόφτασε ν' ἀναπνεύσει καὶ νὰ σκίψει ἀπάνω ἀπ' τὸ πλευρὸ τοῦ θαυροῦ.

(Ἔχει συνέχεια)

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΝΟΝΙΔΗΣ

ΚΟΚΚΙΝΑ ΦΥΛΛΑ

Ἡ ΕΡΩΤΗΜΕΝΗ ΠΑΣΚΑΛΙΑ

Ἐναν εὐλογημένο Μάρτη, μιὰ πασκαλιά μου εἶπε πὼς δὲν ἤθελε πιά νὰ νάνθισαι, καὶ πὼς ἤθελε νὰ μαραθεῖ, γιὰτὶ ἀγαποῦσε δίχως νὰγαπιέται. Μὰ ἐγὼ τῆς εἶπα πὼς ὅποιος ἀγαπᾷ γιὰ νὰγαπιέται — αὐτὸς δὲν ἀγαπᾷ. Καὶ τῆς ἔδειξα μιὰ σκυιά πού θρυσκόταν ἐκεῖ κοντά : — Γιατὶ λοιπὸν καὶ σὺ δὲν κάνεις σῦκα ;

Ἄλλως ἐκείνη μου ἀποκρίθηκε πὼς ἡ σκυιά εἶναι ἄσκημη καὶ μυρίζει μέλι, σὰ μουσταλευριά, καὶ πὼς αὐτὴ θέλει νὰ τὴν ἀγαπᾷ ὁ ἐκλεχτός της γιὰ τίς μοσκοβολιές της, κ' ὄχι ὅπως τὴ σκυιά πού τὴν ἀγαπᾷ τὸ πλῆθος.

Καὶ τότε ἐγὼ γίνηκα σκεφτικὸς καὶ τῆς ξανάπα : — Στους ἐκλεχτούς οἱ ἐκλεχτοὶ δὲ δίνουν τὴν ἀγάπη τους μετ' πληρωμῆς, μὰ τὴ χαρίζουν... κ' ὅποιος πεθαίνει γιὰτὶ δὲν τὸν ἀγαπᾷ ὁ ἐκλεχτός του, ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτό του τόσο πολὺ, πού κάνει φρονιὰ κείνον πού λατρεύει. Ἔρε ὁμως, τῆς εἶπα, πὼς οἱ ἐκλεχτοὶ δὲν ποθοῦνε, μόν' ἀγαποῦνε. Ἀγάπησε ὅπως σοῦ λέω, ἢ γίνε σκυιά καὶ σὺ, — ἂν θέλεις νὰ εἶσαι μὲσα στὸν ἠθικὸ νόμο.

Καὶ τῆς τραγοῦδησα τὸ τραγοῦδι τοῦ τρελοῦ, πού πέθανε στὰ μάτια τῶν ἀδερφῶν του, γιὰ νὰ ζήσει μετ' τὴν ἀγάπη του :

Ματάκια μου βαθιά σὰν καὶ τὸν οὐρανὸ, πού στὴ θωριά σας τὸ γέλιο καὶ τὸ κλάμα γίνονται ἓνα, μὲς στὴν καρδιά μου ! — Ἄν μ' ἔχει τώρα ὁ κόσμος πιά γιὰ πεθαμένο, ἐγὼ στους οὐρανοὺς σου γιὰ νὰ ζήσω ἔχω πεθάνει. Κι' ἂν μὲ κλαῖνε τὰδέρφια, γιὰ τὴ χαρὰ μου, μάτια μου, μὲ κλαῖνε. Κι' ἂν μὲ γελάει ὁ κόσμος, τὰ δάκρυά μου ἀναγελάει. Κι' ἂν εἶναι τόση ἡ ἀγάπη μου, — ποιά ἀνάγκη ἐσεῖς γιαντὸ νὰ μοῦ θλιβόστε. μπλάβα ματάκια μου, βαθιά, — ἀφοῦ στὸ κοίταγμα σας τὸ γέλιο καὶ τὸ κλάμα γίνονται ἓνα, μὲς στὴν καρδιά μου ;...

Ματάκια μου βαθιά σὰν τὴν ἀγάπη, πού τὸ χαμόγελο σας εἶναι μπάλισμα, μὲς στὴν καρδιά μου, — ἀκόμα πὸ γλυκὸ κ' ἀπὸ τὸ κλάμα, πὸ μυρωμένο ἀκόμα ἀπ' τὴ χαρὰ ! — Πῶς νὰ συλλογιστῶ τὸ κοίταγμα σας — νὰ τὸ θολώσω ; Ἐσεῖς ψηλὰ τὸν οὐρανὸ ἀγγναντεύετε, καὶ γὼ κοιτάζω τὸ χαμόγελό σας — καὶ ζῶ στὸν οὐρανὸ... Κι' ἂν εἶναι τόση ἡ ἀγάπη μου, — πὼς νὰ συλλογιστῶ νὰ τὸ θολώσω, τὸ κοίταγμα σας, μπλάβα ματάκια μου, βαθιά, — ἀφοῦ εἶναι τὸ χαμόγελό σας μπάλισμα ἀκόμα πὸ γλυκὸ κ' ἀπὸ τὸ κλά-

μα, πὸ μυρωμένο ἀκόμα ἀπ' τὴ χαρὰ, μὲς στὴν καρδιά μου ;...

Ματάκια μου βαθιά σὰν τὴ σκέψη τοῦ Πλάστη, πού ἀνθοβολοῦν στὸ φεγγοβόλημα σας οἱ σκληροὶ δρόμοι πού ἀνεβάζουν ψηλὰ στους οὐρανοὺς ! — Κι' ἂν μὲ κλαῖνε γιὰ σᾶς τώρα, τὰδέρφια, κ' ἂν εἶναι τόση ἡ ἀγάπη μου, — ποιά ἀνάγκη, τὸ θησαυρὸ τὸν πλούσιο τῆς ψυχῆς μου — σεῖς νὰ τὸν μάθετε ; Δὲν εἶναι ἡ ἀγάπη ἀκόμα πὸ γλυκεία κ' ἀπ' τὴ ζωὴ ;... Κι' ἂν μάθετε τὸ πὼς σᾶς ἀγαπῶ, — ποιά ἀνάγκη, σεῖς νὰ μοῦ πινακῆτε, μπλάβα ματάκια μου, ματάκια μου, βαθιά, — ἀφοῦ ἴδαν σεῖς φεγγοβολᾶτε, ἀνθίζουν οἱ σκληροὶ δρόμοι πού ἀνεβάζουν ψηλὰ στους οὐρανοὺς ;...

Καὶ νά, καθὼς τραγουδοῦσα τὸ τραγοῦδι τοῦ τρελοῦ, ἀγάγια ἀγάγια, ἀρχίνησαν τὰ φύλλα τῆς πασκαλιάς νὰ βάφονται μὲ τὸ πράσινο τῆς ὑγείας, καὶ τὰ κλαριά της λουλούδιαν, καὶ μοσκοβόλησεν ὁ ἀγέρας. Κι' ὅποιος τὸν ἀνάσπαινε, ἔνοιωσε, μὲς στὴν καρδιά του, πὼς ἦταν πιά κοντὰ ἡ ἀνάστασις τοῦ Κυρίου.

Κι' ἀγκάλιασα τὴν ἄμορφη, καὶ τῆς φίλησα τὰ νησισμένα κλαριά της, καὶ τῆς εἶπα, χαμογελώντας ἀπὸ εὐτυχίαν :

— Ὅποιος ἔχει μάτια πού νὰ βλέπουν τὸν οὐρανὸ μὲσα σὲ δυὸ μάτια, ξεχνιέται μὲς στὸ μεθῆσι τῆς ἀγάπης του, κ' ὅλοι λένε πὼς πέθανε — μὰ αὐτὸς δὲ γυρεύει τίποτα ἄλλο...

Γιατὶ ὁ ἔρωτος τοῦ ἐκλεχτοῦ εἶναι ὁ πόθος γιὰ τὸν ἐκλεχτῆ. Κι' ὅποιος νιώθει ἓναν τέτοιο πόθο νὰ τοῦ πλημμυράει τὸ κορμί, φορτώνεται μὲ λουλούδια καὶ μυρώνει τὸν ἀέρα, ἔτσι πού νὰ περνᾷ τὸ πλῆθος καὶ νὰ μεθάει ἀπὸ μιὰν ἄφραστη νοσταλγία... Γιατὶ ὁ ἐκλεχτός δὲν κατεβαίνει ἀπὸ τὸν οὐρανὸ στὴ γῆ, μόν' ἀπ' τὴ γῆ ἀνεβαίνει στὸν οὐρανὸ. Κι' ἡ ἀγάπη του δὲν ξεχωρίζεται μὲσα στὶς ἀγάπες ἀπ' τὸ πόσο, μόν' ἀπ' τὸ πὼς...

Ἄλλως εἶναι τραγὸς καὶ μακρὸς ὁ δρόμος πού ἀνεβάζει στὰ Βασίλεια τῶν Οὐρανῶν.

Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΚΑΠΟΙΟ ΝΕΦΟΤΙΣΤΟ

Στὴν Ἀκαδημία μπῆξε
καὶ σὸ Πάνθεον θὰ μπῆ,
τῶν φιλελευθέρων ὄρηκε
κάποιο μουσικὸ κομμάτι
μέσα εἰς τὴν κολυμπή-
θρα τὸν βούτηξαν μεμπτῆ
καὶ τὸν ἔβγαλαν Μπαμπέ.

ΣΕ ΚΑΠΟΙΑ ΠΟΥ ΔΕ ΦΑΙΝΕΤΑΙ

Δεξιὰ-ξερὰ κυτᾶζω
ἢ Λάμα ἂν θὰ φανῆ
κ' ἀπελπισμένος κραζῶ
λάμα-οαβαθτανί.

ΣΕ ΚΑΠΟΙΑ ΑΠΑΣΙΟΔΩΣΗ

Γνωρίζω μιὰ μουρμούρα
πού 'ναι ἡ μόνη ἔννοια μου,
ὅλα τὰ βλέπει σκοῦρα
ἐξὸν ἀπὸ τὰ γένηια μου.

ΔΟΝ - ΠΑΣΚΟΥΑΛΕΣ